

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 57 0 Пс 124301 20 Рев
Бања Лука, 25.01.2022. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице В. д.о.о. Б.Л., заступане по Адвокатској фирми С. из Б.Л., против туженог П.к. д.о.о. Б.Л., заступаног по А.П. и Д.П., адвокатима из Б.Л., ради плаћања дуга и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 124301 19 Пж од 15.5.2020. године, на сједници одржаној 25.01.2022. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Одбија се захтјев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 124301 17 Пс од 30.4.2019. године одбијен је у цијелости тужбени захтјев којим је тражено да се тужени обавезе да тужитељици исплати износ од укупно 929.358,34 КМ са каматом поближе наведеном у изреци те пресуде. Тужитељица је обавезана да туженом накнади трошкове спора у износу од 7.733,70 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 124301 19 Пж од 15.5.2020. године жалба тужитељице је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељица побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорена пресуда преиначи тако што ће се у цијелости усвојити тужбени захтјев или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужени је у одговору на ревизију оспорио наводе ревизије и предложио да се ревизија одбије.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитељице да јој тужени исплати дуг по основу неплаћеног рабата и бонуса те стеченог без основа као и да јој накнади штету у виду измакле користи.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је слиједеће чињенично стање: да су странке од 2014. године биле у пословном односу према коме је тужени испоручивао тужитељици своје производе, а тужитељица је исте као ексклузивни дистрибутер пласирала на тржишту Републике Српске одн. БиХ; да су странке 02.5.2014. године закључиле уговор о дистрибуцији и више анекса уговора, у којима су утврђени права и обавезе уговарача приликом пласмана и продаје робе из асортимана туженог, цијене те робе, маркетиншка и рабатна политика и слично; да су странке дана 14.7.2015. године закључиле уговор о заједничком наступу код продаје производа купцу К. д.о.о. С., којим је одређено трајање тог уговора до 31.12.2015. године, уз могућност продужења истог; да је уговор о дистрибуцији споразумно раскинут дана 23.5.2016. године, а да су странке у записницима о сравању обавеза, који су саставни дио споразума о раскиду уговора, те у изводу отворених ставки од 06.12.2016. године констатовале да немају међусобна потраживања и дуговања.

Полазећи од ових утврђења нижестепени судови су, позивом на одредбе чл. 132, 189. и 210. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), одбили захтјев тужитељице, налазећи да је иста имала право на рабат и бонусе само под условом да то одобри тужени, да није доказала да је туженом платила нешто што није дуговала те да штету коју је претрпјела због закључења уговора од 14.7.2015. године, којим је договорен заједнички наступ странака код продаје производа К. д.о.о. С., није проузроковао тужени већ да је она сама тим уговором пристала да право на рабат уступи наведеном предузећу. Доносећи ову одлуку ти судови су посебно цијенили да је приликом споразумног раскида уговора тужитељица потврдила да нема никаква потраживања према туженом.

Нижестепене пресуде су правилне.

Неосновано се у ревизији наводи да другостепена одлука не садржи ваљане разлоге и да је резултат погрешне оцјене проведених доказа. Одлуке нижестепених суда се темеље на правилној оцјени свих проведених доказа (обимна пословна и финансијска документација, финансијско вјештачење и изјаве свједока), у смислу члана 8. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, даље: ЗПП), а дати разлози су у сагласности са утврђеним чињеничним стањем.

Не може се прихватити тврдња ревиденткиње да је уговор о дистрибуцији раскинут кривицом туженог који није испуњавао своје уговорне обавезе према њој. Напротив, из материјалних доказа произлази да је предметни уговор раскинут споразумно и да су том приликом обје странке потврдиле да им супротна страна ништа не дугује по основу овог уговора. Стога није од значаја да ли је било потребно да тужени одобри тужитељици рабат и бонусе јер, како је горе речено, приликом сравања међусобних потраживања и дуговања странака, које је услиједило након споразумног раскида уговора, тужитељица је признала да јој

тужени ништа не дугује па, према томе, да јој не дугује ни накнаду по основу рабата и бонуса. С тим у вези, беспредметно је и позивање ревизије на основна начела облигационог права као што су начело савјесности и поштења, начело једнаке вриједности узајамних давања итд. Наиме, све да је и постојао дуг туженог према тужитељици, потписивањем записника о савјезу на дане 31.12.2015. и 30.5.2016. године те извода отворених ставки од 06.12.2016. године тужитељица је тај дуг фактички опростила. Ово стога што опрост дуга постоји онда када се повјерилац и дужник сагласе да дуг престане и ако није испуњен. О опросту дуга нужна је и сагласност дужника, а ту сагласност је тужени дао потписујући напријед наведене записнике (члан 344. ЗОО).

У смислу члана 210. ЗОО, стицање без основа постоји кад дио имовине једног лица пређе у имовину другог лица, а тај прелаз нема основа у правном послу или закону. У овом случају нема доказа да је дио имовине тужитељице прешао у имовину туженог. Тужитељица је у свом књиговодству само књижила износе за које је наводно терети тужени, али она му те износе није платила (то произилази из налаза и мишљења финансијског вјештака) па не постоји ни основ да тражи поврат плаћеног износа. Овдје треба указати да тужени никада није ни тражио да му тужитељица те износе плати нити постоји основ да постави такав захтјев обзиром да је приликом споразумног раскида уговора потврдио да му тужитељица ништа не дугује.

У поступку пред нижестепеним судовима тужитељица није тврдила да ју је било ко приморао да потпише акте који за њу нису повољни нити је на ту околност извела доказе. Стога су ревизиони наводи да је тужени био несавјестан и да је тужитељица морала потписати нешто што је за њу штетно произвољни и без икакве аргументације.

Ревиденткиња неосновано наводи и да је финансијским вјештачењем доказала висину штете коју јој је причинио тужени. Вјештак је само извршио обрачун висине рабата и бонуса те користи коју је тужитељица изгубила због закључења уговора о заједничком наступу код продаје производа „Конзум“, али се није изјашњавао о томе да ли тужитељици припада право на накнаду обрачунатих износа јер је то правно питање о коме одлучује суд, а у конкретном случају нижестепени судови су правилно примијенили материјално право када су закључили да у радњама туженог нема противправности, слиједом чега не постоји ни његова одговорност за накнаду штете обзиром да је закључивањем наведеног уговора тужитељица својом вољом К. уступила бонусе које јој је признао тужени.

Неким од ревизионих приговора се побија правилност чињеничног стања којег су утврдили нижестепени судови па су ти приговори ирелевантни јер се ревизија не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 240. став 2. ЗПП).

Ради свега наведеног ваљало је, у смислу члана 248. ЗПП, ревизију одбити као неосновану.

По оцјени овог суда, трошкови туженог за састав одговора на ревизију нису били потребни ради вођења ове парнице па му из тог разлога нису досуђени (члан 397. став 1. у вези са чланом 387. ЗПП).

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић